

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Grozījumi Latvijas Bankas 2022. gada 12. septembra noteikumos Nr. 220 "Statistisko datu par monetāro finanšu iestāžu procentu likmēm sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi"" anotācija

Nosaukums	Grozījumi Latvijas Bankas 2022. gada 12. septembra noteikumos Nr. 220 "Statistisko datu par monetāro finanšu iestāžu procentu likmēm sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi"
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Latvijas Bankas likuma 63. panta otrā daļa un 68. panta trešā daļa
Mērķis un būtība	Saskaņā ar Latvijas Bankas noteikumu projektu "Grozījumi Latvijas Bankas 2022. gada 12. septembra noteikumos Nr. 220 "Statistisko datu par monetāro finanšu iestāžu procentu likmēm sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi"" (turpmāk – Noteikumu grozījumu projekts) tiks veikti grozījumi Latvijas Bankas 2022. gada 12. septembra noteikumos Nr. 220 "Statistisko datu par monetāro finanšu iestāžu procentu likmēm sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi). Statistiskie dati par monetāro finanšu iestāžu procentu likmēm nepieciešami Latvijas Bankas uzdevumu veikšanai, t. sk., lai sagatavotu procentu likmju statistiku atbilstoši prasībām, kas noteiktas Eiropas Centrālās bankas 2013. gada 24. septembra Regulā (ES) Nr. 1072/2013 par monetāro finanšu iestāžu piemēroto procentu likmju statistiku (pārstrādāta versija) (ECB/2013/34) un 2021. gada 26. marta Pamatnostādnē (ES) 2021/830 par bilances posteņu statistiku un monetāro finanšu iestāžu procentu likmju statistiku (ECB/2021/11), nodrošinātu Eiropas Centrālās bankas monetārās politikas īstenošanu un makroekonomisko prognozēšanu, veiktu finanšu stabilitātes analīzi un informētu citas institūcijas un sabiedrību par procentu likmēm Latvijā. Noteikumu grozījumu projekts izstrādāts ar mērķi novērst Noteikumu prasību interpretācijas iespējas un panākt vienotu un saskaņotu statistisko datu iesniegšanu par jaunajiem darījumiem attiecībā uz pārsnieguma kredītiem, atjaunojamiem kredītiem, norēķinu kartes divu posmu kredītiem, noguldījumiem uz nakti un noguldījumiem ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu. Ar Noteikumu grozījumu projektu tiek precizēts, ka pārsnieguma kredīti, atjaunojamie kredīti un norēķinu kartes divu posmu kredīti nav iekļaujami "Jauno darījumu procentu likmju pārskata" KJ-1 un KJ-2 daļā pie kredītiem mājstaimniecībām mājokļa iegādei, patēriņa kredītiem mājstaimniecībām, pārējiem kredītiem mājstaimniecībām un kredītiem nefinanšu sabiedrībām, kā arī tie nav jāiekļauj

	KJ-3 daļas sadaļā "Kopējā faktiskā gada izmaksu procentu likme" un KJ-4 daļā uzrādāmajos pārskatītajos kredītos. Noteikumu grozījumu projektā arī tiek skaidrots, ka noguldījumi uz nakti un noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu nav iekļaujami jaunajos darījumos, bet dati par tiem jāuzrāda tikai attiecīgajās "Darījumu atlikumu procentu likmju pārskata" pozīcijās. Minētie Noteikumu precizējumi ievieš procentu likmju statistikas atsevišķu aspektu vienotu interpretāciju, šādi uzlabojot jauno darījumu procentu likmju statistisko datu analītisko vērtību un datu kvalitāti. Noteikumu grozījumu projekts sagatavots, pamatojoties uz Latvijas Bankas likuma 63. panta otro daļu, kas paredz Latvijas Bankai tiesības noteikt statistisko datu sagatavošanas un iesniegšanas prasības un kārtību un iesniegšanas termiņu, kā arī personas, kurām ir pienākums iesniegt Latvijas Bankas uzdevumu izpildes nodrošināšanai nepieciešamos statistiskos datus, un 68. panta trešo daļu, kas paredz Latvijas Bankai tiesības noteikt statistisko datu glabāšanas ilgumu. Noteikumu grozījumu projektā ietvertās būtiskākās Noteikumu pārmaiņas: 1) norāde par to, uz kāda likuma pamata izdoti Noteikumi, papildināta ar atsauci uz Latvijas Bankas likuma 68. panta trešo daļu, kas paredz Latvijas Bankai tiesības noteikt statistisko datu glabāšanas ilgumu; 2) visām statistisko datu sniedzēju grupām noteikts vienāds statistisko datu par procentu likmēm iesniegšanas termiņš – septiņas darbdienu pēc tā kalendārā mēneša beigām, par kuru vai uz kura pēdējo datumu ir sagatavojami un iesniedzami statistiskie dati; 3) Noteikumu 35. punkts papildināts ar skaidrojumu, ka "Jauno darījumu procentu likmju pārskatā" nav jāuzrāda noguldījumi uz nakti un noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu; 4) precizēts Noteikumu 43. punkts, nosakot, ka "Darījumu atlikumu procentu likmju pārskatā" pārsnieguma kredīti, atjaunojamie kredīti vai norēķinu kartes divu posmu kredīti uzrādāmi kredīta termiņu grupā atbilstoši līgumā noteiktajam termiņam, bet, ja tiem nav iespējams noteikt precīzu termiņa dalījumu, tie jāuzrāda kredītu termiņu grupā līdz 1 gadam; 5) ņemot vērā to, ka Noteikumu grozījumu projekta stāšanās spēkā paredzēta 2026. gada 1. februārī, Noteikumu V nodaļa "Noslēguma jautājumi" papildināta ar 50. punktu, kas paredz, ka statistiskajiem datiem par 2026. gada janvāri vai stāvokli 2026. gada janvāra beigās piemēro Noteikumus līdz 2026. gada 31. janvārim spēkā esošajā redakcijā un attiecīgos
--	--

	statistiskos datus iesniedz Latvijas Bankai līdz 2026. gada 10. februārim; 6) Noteikumu 1. pielikums papildināts ar skaidrojošām piezīmēm, kas norāda pozīcijas, kurās nav jāiekļauj pārsnieguma kredīti, atjaunojamie kredīti un norēķinu kartes divu posmu kredīti. Vienlaikus Noteikumu grozījumu projekts paredz tehniska rakstura precizējumus, kas neietekmē statistisko datu sagatavošanas un iesniegšanas apjomu un kārtību.
Leģitīmais mērķis	Noteikumu leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana. Konkrēti, leģitīmais mērķis – sabiedrības labklājība – tiek sasniegts, īstenojot statistisko datu vākšanu un to izmantošanu apkopotā veidā statistikas sagatavošanai, makroekonomiskajai prognozēšanai, finanšu stabilitātes analīzei un sabiedrības informēšanai par procentu likmēm Latvijā. Tādējādi ar kvalitatīvākiem statistiskajiem datiem tiek nodrošināti datu lietotāji un lēmumu pieņēmēji, kuri var vairoties sabiedrības labklājību, pieņemot kvalitatīvākus, pamatotākus un uz datiem balstītus lēmumus, vienlaikus kvalitatīvāki un detalizētāki statistiskie dati makroekonomiskajai prognozēšanai un finanšu stabilitātes analīzes veikšanai paaugstina kopējo sabiedrības labklājības līmeni. Savukārt leģitīmais mērķis – citu personu tiesību aizsardzība – tiek sasniegts, statistisko datu apstrādi veicot tādā veidā, kas nodrošina to konfidencialitāti un attiecīgi aizsargā statistisko datu sniedzēju tiesības un tiesiskās intereses. Atbilstoši Padomes 1998. gada 23. novembra Regulas Nr. 2533/98 par statistikas informācijas vākšanu, ko veic Eiropas Centrālā banka (turpmāk – Regula Nr. 2533/98), 18. apsvērumam konfidenciāla statistikas informācija, kas Eiropas Centrālajai bankai un valstu centrālajām bankām jāiegūst, lai izpildītu Eiropas Centrālās bankas uzdevumus, ir jāaizsargā, lai iegūtu un saglabātu statistisko datu sniedzēju uzticēšanos. Ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt statistisko datu sniedzēju uzticēšanos Latvijas Bankai, Latvijas Banka statistiskos datus izmanto tikai Latvijas Bankas likumā noteikto Latvijas Bankas uzdevumu izpildei, t. sk. to uzdevumu izpildei, kuri saistīti ar Latvijas Bankas darbību Eiropas Centrālo banku sistēmā. Saskaņā ar Regulas Nr. 2533/98 8. panta 3. punktā noteikto Eiropas Centrālo banku sistēmas dalībniecēm jāveic visi vajadzīgie normatīvie, administratīvie, tehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai nodrošinātu konfidenciālas statistikas informācijas fizisko un loģisko aizsardzību.
Samērīgums	Latvijas Banka statistiskos datus par monetāro finanšu iestāžu procentu likmēm izmanto, lai izpildītu Latvijas

	Bankas likumā noteiktos Latvijas Bankas uzdevumus, t. sk. tos uzdevumus, kuri saistīti ar Latvijas Bankas darbību Eiropas Centrālo banku sistēmā. Attiecīgi, ievērojot Eiropas Centrālās bankas 2013. gada 24. septembra Regulas (ES) Nr. 1072/2013 par monetāro finanšu iestāžu piemēroto procentu likmju statistiku (pārstrādāta versija) (ECB/2013/34) un 2021. gada 26. marta Pamatnostādnes (ES) 2021/830 par bilances posteņu statistiku un monetāro finanšu iestāžu procentu likmju statistiku (ECB/2021/11) prasības, Latvijas Banka vāc statistiskos datus par procentu likmēm no Latvijā reģistrētām kredītiestādēm, izņemot ne-MFI kredītiestādes, no ārvalstīs reģistrētu kredītiestāžu filiālēm Latvijā, izņemot ārvalstīs reģistrētu ne-MFI kredītiestāžu filiāles Latvijā, un no Latvijā reģistrētām krājaizdevu sabiedrībām, kuru kredītu atlikumu kopsumma ir lielāka par 250 000 <i>euro</i>, saskaņā ar Noteikumiem. Noteikumu grozījumu projekts nemaina statistisko datu sniedzēju loku un to sniedzamo statistisko datu tvērumu, precizējot dažus metodoloģiskos aspektus un skaidrojot esošās prasības statistisko datu iesniegšanai par jaunajiem darījumiem attiecībā uz pārsnieguma kredītiem, atjaunojamajiem kredītiem, norēķinu kartes divu posmu kredītiem, noguldījumiem uz nakti un noguldījumiem ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu. Ievērojot minēto, Noteikumu grozījumu projekta prasības ir samērīgas un pēc būtības nemaina sagatavojamo un iesniedzamo statistisko datu par monetāro finanšu iestāžu procentu likmēm apjomu un kārtību. Noteikumu grozījumu projektā noteiktos statistiskos datus nav iespējams iegūt citā atbilstīgā veidā, lai nodrošinātu Latvijas Bankai ar normatīvajiem aktiem noteikto pienākumu izpildi līdzvērtīgā kvalitātē. Savukārt iespējamais privātpersonas tiesību ierobežojums ir nesalīdzināmi mazāks par ieguvumu sabiedrībai kopumā, ko sniedz statistisko datu apkopošanā iegūtie rezultāti un novērtējumi.
Spēkā stāšanās	Noteikumi stāsies spēkā 2026. gada 1. februārī.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Normatīvā akta izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un/vai izdevumus.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Noteikumu grozījumu projekts neparedz jaunu pozīciju ieviešanu vai pārskatu struktūras maiņu, tādējādi neradot būtiskas pārmaiņas administratīvajā slogā.
Saistītie dokumenti	Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumi Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku" un Latvijas Bankas 2022. gada 12. septembra noteikumi Nr. 218 "Statistisko datu par kredītiestāžu un citu monetāro finanšu iestāžu finansiālo stāvokli (MBP) sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi".
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Normatīvā akta projektu nav nepieciešams saskaņot ar Eiropas Centrālo banku.

Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Noteikumu grozījumu projekts tiks publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", un par to būs iespējama sabiedrības līdzdalība. Vienlaikus par Noteikumu grozījumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību tiks informēta biedrība "Latvijas Finanšu nozares asociācija", kā arī finanšu tirgus dalībnieki, kuri nav minētās biedrības biedri un kuriem būs saistoša Noteikumu grozījumu projektā ietverto prasību izpilde, biedrība "Krājaizdevu Apvienība" un biedrība "Latvijas Kooperatīvo krājaizdevu sabiedrību savienība". Par Noteikumu grozījumu projektu ar statistisko datu sniedzējiem panākta iepriekšēja vienošanās 2025. gada 29. septembrī notikušajā attālinātajā sanāksmē.
Saskaņošanas rezultāti	Sabiedrības līdzdalības rezultātā saņemtie komentāri un priekšlikumi tiks apkopoti pēc sabiedrības līdzdalības noslēguma.